

Tertius de Anima.

potentia cognoscitiva quia recipit primo cognitio-
nem. Item tunc intellectus esset in actu antequam intel-
ligeret. quia informaretur ista specie ante actum in-
telligendi.

Septimo arguitur quod non est ponenda species in-
telligibilis ad cognoscendum res quia nichil quod
est ignotum facit cognoscere rem. Sed species intel-
ligibiles sunt ignote magis ipse res materiales. Item
queritur a quo producitur hec species intelligibilis.
Non ab intellectu possibili quia est potentia passiva
ut dicit philosophus nec ab intellectu agente quia
intellectus agens est agens universale quod non pro-
ducit effectum particularem nisi mediante causa par-
ticulari. Quod autem producat hec species et non il-
la oportet quod hoc sit ab aliquo agente particulari nec
a fantasinate quia ipsum non potest immediate pro-
ducere intellectionem ergo nec species. Forte dicitur
quod fantasina est instrumentum intellectus agentis pro-
ducentis speciem. Contra effectus non assimilatur
instrumento. sed species assimilatur fantasinati quia
est similitudo rei cuius habetur fantasina.

Octavo non est ponenda pluralitas sine necessita-
te sed nulla est necessitas ponendi speciem intelli-
gibilem. Forte dicitur quod oportet eas ponere ut aliquid re-
maneat post actualem scientiam. Contra sufficit ha-
bitum remanere. Forte dicitur quod species requiritur ut
intellectus possibilis disponatur ad intellectionem
Contra. Ad recipiendum speciem non requiritur dis-
positio in intellectu. ergo nec ad recipiendum intel-
lectionem quia ad utrumque se habet intellectus pos-
sibilis passive.

Mono. noticia intuitiva obiecti immediate termi-
natur ab obiectum. ergo ad talem noticiam in intel-
lectu non requiritur species quia obiectum presens
sufficiens representat se intuitive. Item vel spes
est eiusdem rationis cum obiecto vel non. Si primum
tunc in intellectu erit verus color. Si secundum. Co-
tra intellectus potest discernere inter duo que sunt
eiusdem rationis ergo potest discernere inter duo spe-
cie distincta. Sed intellectus non discernit inter spe-
ciem et obiectum igitur.

Decimo arguitur quod species non conservantur in
intellectu. quia species ista est materialis ergo per
eam intellectus actu intelligit. Item tunc non indi-
geremus intellectu agente supposito quod prius habue-
rimus aliquam intellectionem quia intellectus agens
non requiritur nisi ad abstrahendum speciem. Ad-
modo species abstracta remanet in intellectu.

Undecimo arguitur quod species sit corruptibilis
licet non habet contrarium quia lumen est corrupti-
bile et species in oculo. Item habitus corrumpitur
sine contrario per solam cessationem ab actu. nec est verum
quod receptum in incorruptibili sit incorruptibile ad mo-
dum recipientis ut patet de virtutibus et habitibus sci-
entie vel actu intelligendi simpliciter. Forte dicitur quod solu-
tudo habitualis non habet contrarium est incorrupti-
bilis si subiectum est incorruptibile. Contra omne gene-
rabile est corruptibile primo celi sed spes generatur Item
tunc leges bibliam retineret necessario quodlibet ver-
bum legendo de ipso habuit spem quod est falsum. unde
aristoteles in predicamento qualitatis dicit per gravem infir-
mitatem scientiam amitti. Contra hinc multo species est
actualis intellectio et sic secundum istos facile salva-
retur quod species non manet. Item hinc hanc opinionem
non possem alicuius rei totaliter obliuisci per quam-
cumque gravem infirmitatem quia species quam acqui-
sivit est incorruptibilis. Hoc tamen est falsum. quia

in nobis est reminiscencia. Item quidam propter gra-
vem infirmitatem oblitus fuit nominis sui. unde aristoteles
dicit in predicamento qualitatis quod habitus ab egrit-
tudine corrumpitur.

Duodecimo qualitas spiritualis dependet ab il-
lo a quo producitur ut patet in lumine sed species in-
telligibilis producit a fantasinate quod est corrupti-
bile ergo et ipsa species. Item omne quod potest in-
telligi potest remitti et totaliter corrumpi sed species
intelligibilis potest intelli per multos actus. ergo
potest corrumpi. Item habeat quis in intellectu suo
speciem motus aurei talis potest illam speciem amitti
cum sit species ficta et falsa. Item absurdum est
qualitates esse in intellectu et illud latere nos.

Tertio decimo presentia obiecti est causa presen-
tie speciei et non econtra non enim quia spes est in ocu-
lo ideo obiectum est presens sed econverso ergo pri-
ma representatio obiecti non est per speciem ergo su-
perflue ponitur species ad presentandum obiectum.
Item quilibet species est forma naturaliter agens ad
intellectionem et per se agit secundum ultimum potentie sue.
Si ergo plures species conservantur simul in intel-
lectu sequitur quod in intellectu erunt simul plures in-
tellectiones.

Quarto decimo memoria est preteritorum. Prete-
rita autem sunt singularia sed intellectus non est sin-
gularium ergo in intellectu non est memoria. Forte
dicitur quod in intellectu non est memoria. quod respicit pre-
teritum ex parte obiecti. Contra tunc homo non posset
penitere de malis actibus preteritis quia per intel-
lectum non cognoscit nec homo posset recordari pre-
teritarum volitionum quia volitiones preterite ut
preterite non possunt cognosci a sensu. Item tunc ma-
li non possent cognoscere se esse iuste punitos quod pu-
nitio fit propter malum preteritum. Ad modo preteritum
sub ratione preteriti ex parte obiecti non intel-
ligitur. Item in intellectu est prima pars providen-
tie que secundum Tullium est recordatio preteriti. Nulla est
esset recordatio beneficis. Item possumus nobis pro-
videre de futuro. ergo intelligimus futurum. Item et pre-
teritum quod plus habet de veritate quam futurum quod
veritas preteriti est necessaria non autem futuri. Item
anima separata potest sperare si sit in purgatorio er-
go cognoscit futurum ut futurum et sic de preterito
scimus enim ad preteritum ut sic non esse potentias
et ex isto argueretur quod singulare habet propriam spe-
ciem in intellectu alias non recordaremur ipsius quod fu-
it sed Contra species et habitus equaliter se habent
ad omnes differentias temporis ergo non scitur per
eas an res fuit. Item illa species est causata ex noti-
tia intuitiva. ergo causat intuitivam quia actus se-
quens et precedens sunt eiusdem speciei sed hoc est fal-
sum quia de absente non habetur noticia intuitiva.
Item San. Tho. i. q. lxxxix. ar. iiii. concedit quod anima
separata cognoscit aliquod singulare ergo etiam pre-
teritum ut sic.

Quinto decimo tunc beati haberent recordatio-
nem eorum que hic intellexerunt et per se suorum peccato-
rum et sic tristarentur quia vel volunt vel nolunt illud
quod intelligunt si hinc ergo habent displicentiam si
primum ergo peccat. Item non possumus reminisci
ergo nulla est memoria nisi patet quia qui remini-
scitur vel est perfecte oblitus illius vel non si primum
ergo si per reminiscenciam redeat ad memoriam ei-
nesciet illud esse cuius recordationem quesivit sicut
arguit plato de seruo fugitivo. si secundum. ergo non
reminiscitur.